

Nadleśnictwo Hajnówka odbudowuje zbiornik w Topile

28.8.2026 - | Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych

Leśnicy z Nadleśnictwa Hajnówka od wielu lat obserwują zmiany zachodzące w stosunkach wodnych na terenie nadleśnictwa. Coraz częściej w okresie letnim niewielkie ciek i rzeki prowadzą znacznie mniej wody niż w latach ubiegłych. Podczas długotrwałych okresów bezopadowych niektóre odcinki niemal całkowicie wysychają. Jest to efekt nakładających się zmian klimatycznych, coraz częstszych susz, wyższych temperatur oraz historycznych przekształceń hydrologicznych.

Jednym z miejsc, gdzie zmiany te są szczególnie widoczne jest zbiornik wodny w Topile. Obniżający się poziom wody nie jest jednak wyłącznie problemem samego zbiornika – stanowi odzwierciedlenie procesów zachodzących w całej zlewni rzeki Perebel.

Zbiornik Topiło zostanie odbudowany

Widząc potrzeby w tym zakresie, Nadleśnictwo Hajnówka przystąpiło do „**Kompleksowego projektu adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych - kontynuacja**”. Dzięki projektowi udało się pozyskać środki z funduszy UE **na odbudowę zbiornika wodnego w Topile**, w tym utworzenie dodatkowego punktu czerpania wody na cele przeciwpożarowe.

Planowane zadanie obejmuje działania techniczne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania całego obiektu. W pierwszej kolejności wynika to z naturalnego zużycia infrastruktury hydrotechnicznej. **Przewidziano remont i uszczelnienie grobli oraz modernizację jazów, co pozwoli bezpiecznie gospodarować wodą i utrzymać właściwy poziom piętrzenia.**

Wiele wody dla lasów i mokradeł

Ważnym celem przedsięwzięcia jest zwiększenie retencji wodnej i poprawa stosunków wodnych w zlewni rzeki Perebel, od której zależy ilość wody dopływającej do zbiornika. Działania mają ograniczyć zbyt szybki odpływ wód, poprawić uwilgotnienie siedlisk leśnych i mokradłowych oraz zwiększyć odporność położonych w sąsiedztwie ekosystemów Puszczy Białowieskiej na skutki zmian klimatu.

Nie mamy wpływu na ilość opadów, ale możemy sprawić, aby woda, która trafia do lasu, pozostawała w nim jak najdłużej.

Zbiornik ważny dla ochrony przeciwpożarowej

Równie ważnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa zbiornika Topiło oraz zachowanie jego funkcji jako strategicznego punktu zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych na terenie Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska.

Dlatego w ramach zadania **powstanie drugi punkt czerpania wody do celów przeciwpożarowych.**

Istotnym elementem projektu jest także zabezpieczenie grobli pełniących ważną funkcję komunikacyjną. Grobla pomiędzy zbiornikiem górnym i środkowym stanowi drogę dojazdową do Topiła, natomiast grobla pomiędzy zbiornikiem środkowym i dolnym jest trasą leśnej kolejki wąskotorowej.

Ich wzmocnienie i zabezpieczenie pozwoli zachować bezpieczeństwo użytkowników oraz trwałość całej infrastruktury hydrotechnicznej.

Inwestycja w przyszłość Puszczy Białowieskiej

Efekty renaturyzacji nie będą widoczne od razu. Odbudowa zasobów wodnych jest procesem długotrwałym, a tempo zmian będzie zależało przede wszystkim od warunków pogodowych – ilości opadów, przebiegu zim oraz stopniowego nasycania gleb i siedlisk wodą.

Dlatego działania podejmowane dziś są inwestycją w przyszłość. Ich celem jest nie tylko poprawa stanu zbiornika Topiło, ale przede wszystkim **zwiększenie zdolności całej zlewni do zatrzymywania wody i lepsze przygotowanie Puszczy Białowieskiej na wyzwania związane ze zmianami klimatu.**

Rozpoczęły się prace przygotowawcze

Prace przygotowawcze już się rozpoczęły. Nadleśnictwo Hajnówka zleciło opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej dla tego zadania.

Zakres prac obejmuje szczegółowe analizy hydrologiczne i środowiskowe, opracowanie koncepcji renaturyzacji zbiornika, przygotowanie operatów wodnoprawnych oraz uzyskanie wszystkich wymaganych decyzji administracyjnych, opinii i uzgodnień.

Powstanie również pełna dokumentacja projektowa, która umożliwi przeprowadzenie postępowania przetargowego i realizację robót budowlanych. To pierwszy etap działań, który pozwoli zaplanować inwestycję w sposób bezpieczny, zgodny z obowiązującymi przepisami oraz uwzględniający zarówno potrzeby ochrony przyrody, jak i funkcje przeciwpożarowe oraz komunikacyjne zbiornika Topiło.

<https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/nadlesnictwo-hajnowka-odbudowuje-zbiornik-w-topile>